

Átfogó tanulmány a vadkárrol

Olvasd el, hogy ne a saját károdon tanulj!

1. Mi az a vadkár?
2. Milyen vadkáfajták vannak?
3. Milyen állatok okozzák a vadkárt?
4. Melyek Magyarország legvadkárosabb megyéi?
5. Hogyan lehet védekezni a vadkár ellen?
6. Kinek a kötelessége a vadkár elleni védekezés?

A TANULMÁNY SZERZŐI

E tanulmány szerzői jogait a Vadalarm termékeket forgalmazó Nowton Kft. jegyzi.

Cégünkkel 2014 óta tevékenykedünk, 2015 óta pedig már mélyen benne vagyunk a mezőgazdasági vadkár elhárítás témakörében. Munkánk során rendkívül sok tapasztalatot szereztünk mind a vadkárral, mind pedig a gazdák megelőzési módszereivel kapcsolatban. Ezt a tudásunkat adjuk most át Neked teljesen ingyenesen ebben a rövidke könyvben.

A VADKÁROKRÓL ÁLTALÁBAN

A vadkárrok alapvető oka, hogy a települések terjeszkedésével és a földterületek egyre nagyobb arányú megművelésével az ember és az állat élőhelye nagyon közel került egymáshoz, vagy rosszabb esetben át is fedik egymást. A mezőgazdaságban a vadkár pont ezért nem is idényjellegű probléma, tulajdonképpen egész évben jelen van. Hogy a problémát nehezítsük, még csak nem is kötődik egy-egy állat egy-egy növényhez. Például a búza aratását követően a szarvasok szinte azonnal át is szoknak a napraforgóra, ezután pedig a még később betakarított kukoricára. A vaddisznó kár szintén folyamatosan jelentkezik, a szarvasok pedig különösen ősszel tudnak komoly terméskárokat okozni. A nyúl és az őz inkább csak a téli túlélés miatt rágja meg a fiatal fák törzsét. Ám ennek ellenére a nyúl és a fácán szinte minden területen; a szőlőben, a gyümölcsösökben, a szántóföldeken, az erdőkben, de még a csemetekertekben is kárt tud okozni.

Tehát összefoglalva elmondhatjuk, hogy a vadkár gyakorlatilag a mezőgazdaság minden területét, és minden időszakát érinti.

A VADKÁROK FAJTÁI

A vadkár - ahogy azt az előzőekben olvashattuk - a mezőgazdaság egy állandó problémája, mely, ha nem figyelünk oda, komoly termés kiesést is okozhat. A probléma sokféle formát ölthet, de általában mindegyik néhány állat tipikus károkozási módja. Ezeket fogjuk most fajtánként csoportosítva végignézni.

Taposási kár

Szántóföldeken a **taposási kár**nak nevezett jelenség, amely az épp kihajtóban lévő növények, csírázó magvak kitaposását jelenti. Tipikusan tavasszal és ősszel, jellemző, amikor még kicsik a növények. A nyárvégi őszeleji szarvasbőgés az egyik gyakori kiváltó oka. A taposási kár a hideg időszakok kezdetével főként az őszi vetésű növényekre (gabonák és repce) jelent komoly veszélyt, hisz a szarvasok nagyobb csapatokba tömörülve vészeli át a hideg időszakot. A taposási kár mellettük jellemző még az őzekre, és a vaddisznókra is.

Őzek okozta taposási kár

Rágáskár

A **rágáskár** főként a nyári időszakban jellemző, amikor már nem maga a növény hajtása, hanem felsőbb része, termése kerül a célkeresztbe. A vaddisznó és a szarvas is rendszeresen rájár a búzára, zabra, rozsra és kukoricaföldekre, ezzel komoly károkat okozva. A nyár során általános jelenség még, hogy a válogatós őzek a szőlők és gyümölcsök friss hajtásait rágják le. Rágáskár jellemző nyulakra is, ám ők inkább egyes fák rügyeit eszik. Nyulak esetén a rágáskár előfordulásának mértéke egy bizonyos populáció szintet átlépve válik igazán jelentőssé.

Rágáskár a kukoricásban

Túraskár

A **túrás** tipikusan a vaddisznóra jellemző károkozási forma. Ez a tavaszi és kora nyári időszakban jellemző, leginkább a kukoricánál.

A vaddisznók azért túrják fel a földet ilyenkor, mert a növények gyökerénél élő lárvák, bogarak után kutatnak. Tavasszal ugyanis megnő az étvágyuk az állati eredetű fehérjék után. Ha nincs szerencsénk, előfordulhat az is, hogy egy vagy több sort kivétel nélkül felszednek a vaddisznók. Ekkor akár a vetést is meg kell ismételnünk. Szerencsére a túráskár jellemző

Vaddisznó által okozott túráskár

időszakban ez még lehetséges. Fontos megjegyezni, hogy itt nem a

növény megevése a vaddisznó célja, így **a talajban levő kártevők irtásával tudunk védekezni a vadkár ellen.**

Ez alól kivétel az olyan eset, amikor az előző évben kukoricát vetettünk az adott területen. Ugyanis a betakarításkor kihullott szemek tavasszal csírázni kezdenek, ami viszont előszeretettel fogyaszt a vaddisznó. Ezért **érdemes a kukorica tarlót néhány szántatlanul hagyni**, hogy az állatok felegyék a félrehullott szemeket, így csökkentve a tavaszi túráskárt.

A **kaparáskár** szintén a károkozás egy speciális fajtája, mely főként a szarvas és az őz jellemző élelemszerzési formája. Leginkább burgonya és répa esetén fordul elő. Lényegében a túráskár lokális megjelenésének tekinthető.

A VADKÁROKAT OKOZÓ ÁLLATOK

Vaddisznó

A vaddisznónak rengeteg (20-25) alfaját tartják számon. Ezek között található meg az európai vaddisznó. Ez az alfaj él hazánkban is. **Legnagyobb számban a Dunántúlon, az Északi-középhegységben, a**

Pilisben, és gyakran az Alföldön található meg. Egy kifejlett nőstény 150, egy hím példány pedig akár 220 kg is lehet. A vaddisznók rendkívül **kifinomult szaglással és hallással** rendelkeznek. Elsősorban éjszaka táplálkoznak, akkor is főként az erdők alján lévő növényeket, makkot, kisebb férgeket. Talán meglepő lehet, de madarak tojásait, hüllőket, rágcsálókat, akár nyulakat is fogyasztanak. A kicsinyeit féltő anyadisznó egyébként az egyik legveszélyesebb állat, akit nem tanácsos felbosszantani. A mezőgazdaságban főként ősszel és télen jelentenek

problémát, de a tavaszi vetésben és a nyári, növésben lévő kukoricásban is gyakran okoznak károkat. Általánosságban elmondható, hogy vaddisznó akkor jelenik meg mezőgazdasági területen, ha élelemhiány lép fel. Ilyenkor megdézsmálja a termesztett **répát, burgonyát, kukoricát, érésben lévő kalászosokat** is.

Szarvasok

Jelenleg Magyarországon kétféle szarvas faj él: a dámszarvas és a gímszarvas. Azonban csak utóbbi őshonos, a dámszarvast úgy telepítették be.

A szarvasoknál csak a hím visel agancsot (leszámítva a rénszarvasokat). A gímszarvasok mintegy fele él a Dél-Dunántúlon. A két faj szinte minden jellegzetességében megegyezik. A vaddisznóhoz hasonlóan az olyan erdős részek lakója, ahol tud legelészni is a közeli tisztásokon. Azonban

ilyen helyek ma már nem nagyon találhatóak meg úgy, hogy ne lennének valamilyen mezőgazdasági művelés alatt. Ezért szinte állandó a konfliktus a gazdák és a szarvasok közt. Főként télen okoznak problémát, amikor **fák kérgét hántják** le, ugyanis még a fa rostjait is képesek megemészteni. Általában csordában élnek, napi 8-10 órát is töltenek táplálkozással. Ősszel különösen, hiszen ekkor vastag zsírréteget növesztenek.

Szintén a vaddisznóhoz hasonlóan éjszaka járnak élelmet kutatni. **Tavasszal a rügyeket,** és általánosan minden **lágyszárú növényt**

elfogyasztanak. A gím és dám szarvas között a vadkár szempontjából két különbség van. Míg a gímszarvasok szaporodási időszaka (szarvasbögés) szeptembertől októberig tart, addig a dámszarvas esetén október elejétől november közepéig tart. Étrendjükben is tapasztalható némi eltérés: a kéreg rágása inkább a gím, a rügyek lerágása pedig inkább a dám szarvasokra jellemző.

Őz

A rágáskár egyik tipikus okozója az őz (szakszerűen: európai őz). Az őz életmódját tekintve nagy különbségeket mutat a szarvasokhoz képest. Ugyanis sokkal rugalmasabban alkalmazkodik a környezetéhez. Egyesek külön erdei és mezei őzekről beszélnek, ám ezek között genetikai különbség nincsen. Élőhelye és az azzal kapcsolatos igényei nagyjából megegyeznek a szarvasokéval. Azonban táplálkozása sokkal rugalmasabb és gyakoribb.

Kisebb bendője miatt naponta akár 5-7 alkalommal is eszik, a legtöbbet este és hajnalban. Ősszel a gyümölcsöket és magvakat is előszeretettel fogyasztja. A legrosszabb hír mezőgazdászok számára az, hogy nem túl válogatós: **mintegy 1000 féle növényfajt eszik**. Étrendjének több, mint **felét kétszikűek** teszik ki, de **negyedét fás szárú növények**, így semmi sincs előle biztonságban. Hallása és szaglása egyaránt kifinomult.

Nyúl

Itthon elsősorban a nyúlfélék családján belül a mezei nyúl okozza a legtöbb problémát a mezőgazdaságban. Ugyan testalkatát (50-70 cm 2,5-6kg) és „végsebességét” (70 km/h) tekintve inkább egy tipikus menekülő állat.

A szarvasfélékkel szemben magányosan rója a mezőket, ám ez nem jelenti azt, hogy kevésbé lenne kártékony a haszonnövényekre nézve.

Étrendjébe szinte minden növény belefér, de azért a legfinomabb falatokat részesíti előnyben: tavasszal a fiatal vetést rágja, aztán nyáron átvonul a lóherére és a lucernára. **Nyár vége felé, aratás után a kukorica-, krumpli-, és répa földeken tanyázik. Ősszel a fiatal vetéseket és a káposztát** fogyasztja előszeretettel. De a legnagyobb problémát mégis télen okozza: kertek, **gyümölcsösök és faiskolák** környékén tanyázva **rágásával** okoz óriási károkat. Kedvence a **fehér akác csemete**. Hazánkban ráadásul jókora populációval rendelkezik: évente mintegy 150.000 darabot lőnek ki, vagy fognak be. Kifinomult hallását és szaglását lehet ellene fordítani.

A többi vadkárokozó

Sajnos a vadkár kérdése nem egy egyszerű témakör, mint ahogy erre rá kellett döbbernünk az elmúlt időszakban. Ez az oka annak, hogy nem részletezzük tovább az összes állatot. De azért említés szintjén mégis csak fontos beszélnünk arról, hogy az összes vadkár jelentős részéért

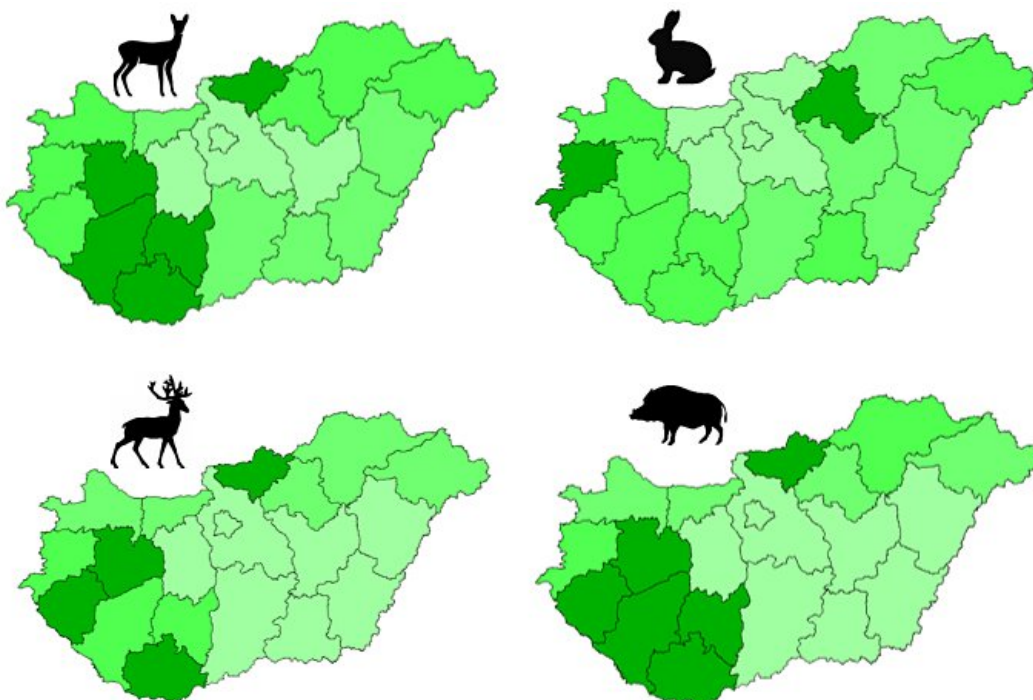
felelősek a muflonok, pockok, rókák, üregi nyulak, seregélyek, varjak és még olykor-olykor a libák is!

AZ ORSZÁGOS VADKÁR STATISZTIKA

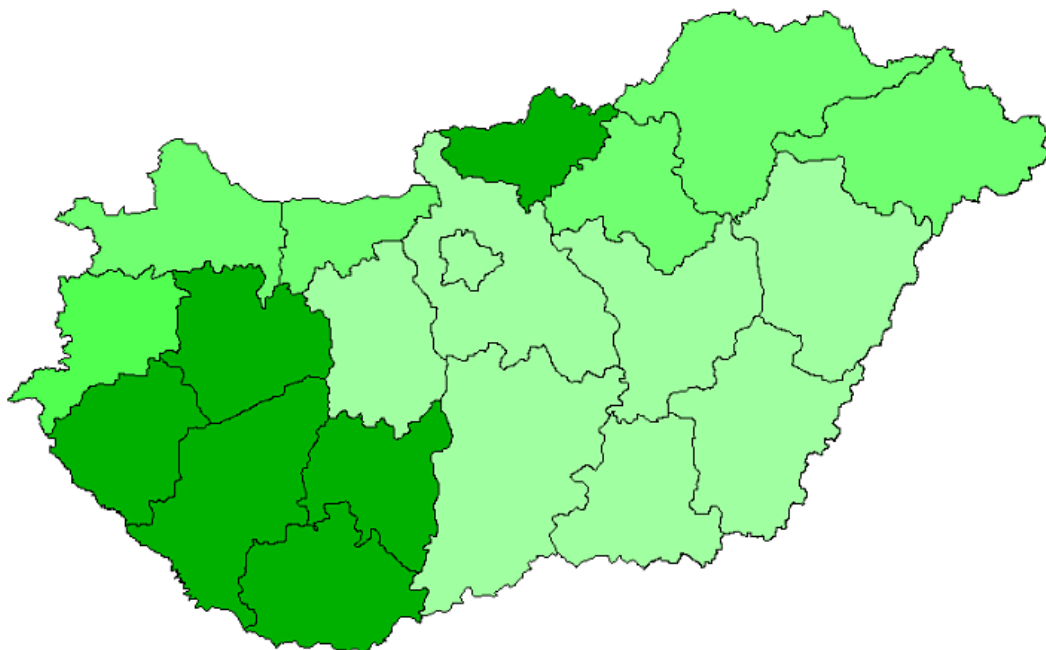
Mint minden, a vadkárral egy picit is foglalkozó céget, minket is érdekelt, hogy vajon mégis milyen az országon belüli vadkáreloszlás. Azért, hogy ezt kiderítsük, 2018 nyarán elkészítettük hazánk első vadkártérképét.

A térképhez több, mint 500 gazda és vadász adta hozzá információit, és ennek köszönhetően alakult ki az a végleges zöld térkép, amit most mutatni fogunk neked.

A vadkárokért leginkább felelős négy állatfaj (az őz, a nyúl, a szarvas és a vaddisznó) által okozott károk előfordulására voltunk kíváncsiak. Az alábbi ábrán ezek egyenkénti gyakorisága látható a gazdák és vadászok bejelentései alapján, az egyes megyék népességének arányában.

A térképekről egyértelműen leolvasható, hogy a legtöbb bejelentés a délnyugati országrészből érkezett mind a négy állatra. Ezenkívül szembetűnő, hogy az Alföldön mindegyik állat által okozott kárból kevesebbet jelentettek. Az észak-magyarországi mezőnyből egyértelműen kiemelkedik Nógrád és Heves is. A következő térkép a felmérés összesített eredményét mutatja.

Ezen is nagyon jól látszik az általános, országos kép. Legvadkárosabb megyénk idén Veszprém lett, majd ezt követi Nógrád és Baranya.

A VADKÁR ELLENI VÉDEKEZÉS MÓDSZEREI

A vadállatok által okozott kár nem új keletű probléma, már évszázadok óta küzd vele a mezőgazdaság. Azonban még soha nem állt rendelkezésünkre annyiféle módszer, mint napjainkban. Az alkalmazott technikákat első sorban hatásmechanizmusuk szerint szokták csoportosítani. Napjainkra sokféle **mechanikai, optikai, elektromos, kémiai és biológiai módszer** terjedt el.

Kerítés

A kerítés az ember talán legősibb területvédelmi módszere. Azonban az idők során ez is sokat fejlődött. Persze ma is építhetünk cölöpkerítést, de sokkal célravezetőbb, ha speciális acélrácsból álló vadhálót építünk. A nyomvonal kialakításakor figyelembe kell vennünk, hogy **nem szabad túl nagy (20 hektár feletti) területet körülkeríteni**, mert az már veszélyeztetheti a helyszín ökológiai egyensúlyát, no meg törvénykövető magatartásunkat is. Nem szabad továbbá ivóhelyet, bokrokat, dagonyát, utakat és vadvonulási nyomvonalakat körülzárnunk.

Facölöpökre feszített drótkerítés

A kerítés magasságának kialakításakor figyelembe kell venni, hogy mely vadak ellen építjük, ugyanis **szarvas esetén akár 2,2 méter magas rácsra** is szükség lehet. Fontos továbbá, hogy a mégis bejutó vad kijuthasson, ezért belülről vadlétrákat kell építeni. Azonban a **vaddisznók még a ponthegeesztett acélt is képesek szétszedni.**

A kerítés előnyeit általában akkor tudjuk csak kihasználni, ha **rendkívül értékes növényeket** szeretnénk védeni (pl. gyümölcsöst). A legjobb mégis az, ha elemei újrafelhasználhatóak. Összességében elmondható, hogy ez a legismertebb és legegyszerűbb, de egyben legdrágább megoldás is.

Villanypásztor

Ha ezt a linket bemásolod a böngésződbe, akkor láthatod a legújabb, távfelügyelt villanypásztor technológiát:
<https://www.youtube.com/watch?v=D1rOE00PGI&t=1s>

A villanypásztor is egy, szinte mindenki által ismert megoldás. Legtöbbször egyenárammal üzemel, de előfordulnak váltóáramos típusok is. A nyomvonal kialakításakor itt elsősorban arra kell odafigyelni, hogy ne legyen hozzá közel **sok növény**, mert ezek **rövidre zárhatják**, ekkor pedig hatástalanná válik. Sajnos meg kell említeni, hogy az egyes típusokhoz szükséges különálló akkumulátor és napelem panelt óvni kell a tolvajoktól.

Előnye, hogy az **állatok nem is próbálják meg tönkretenni**, mert az áramütés hirtelen sokként éri őket, amiből hamar megtanulják, hogy nem érdemes közelíteni a vezetékhez. Az emberekre ügyelve a **vezetékek optikai láthatóságáról**

gondoskodni kell. Összességében a kerítéshez hasonlóan még mindig egy drága megoldásról van szó, mely emellett még sok karbantartást is igényel. Elsősorban csak nagytestű állatok legeltetésekor, azok védelmére szokás alkalmazni. Hivatalosan emellett birtokvédelmi célokra nem használható, ám gyakran alkalmazzák betörők és tolvajok ellen is több kevesebb sikerrel.

Mechanikai zajkeltők

Kétségkívül a legolcsóbb mechanizmusok egyike például a szélkerekes kereplő. Gyakorlatilag a szél fújásával arányosan zajt ad ki magából. Ezzel csak annyi a baj, hogy **nem a megfelelő időben szól** (szélcsend esetén is szükség lehet rá, vagy épp erős szélben feleslegesen szól). Az alacsony

Az úgynevezett rémszinór

árával szemben komoly hátrányt jelent, hogy **messziről alig hallható**, illetve, hogy könnyen megszokhatják a vadak.

Meg kell említeni, hogy alacsony költsége miatt gyakorta alkalmazzák az úgynevezett rémzsinórt, ami lényegében drótra felfűzött sörös dobozokból, műanyag flakonokból áll. Ez azonban **szinte hatástalan**, mert az egymásnak ütődő dobozoknak alig van hangja, így ezzel a megoldással inkább csak szemetet gyártunk, mintsem vadat riasztunk.

Fényvisszaverő fóliák

Szintén az olcsóság bajnoka címért versenyeznek a különböző fényvisszaverő fóliák. Ezeknek azonban nagy korlátja, hogy **csak utak mentén vethetők be, ahol van is minnek a fényét szétszórni**. Kis vadszámú területeken van némi hatása, de nagyobb vadriasztásra sajnos nem alkalmas.

Fényjelzések.

A fényjelzések csoportjába soroljuk azokat a módszereket, melyek **saját fényforrással is rendelkeznek**. Az ultrahangos megoldásokhoz hasonlóan ezek lelkét is az elektronika jelenti. Általában csak éjszakára kapcsolnak be automatikusan, így nappal nem sokat érnek. A legjobb, ha mozgásérzékelővel rendelkezik a szerkezet, ugyanis ahhoz nehezebben szoknak hozzá az állatok. Mivel azonban a vadak életében amúgy is gyakran fordulnak elő fényjelenségek, ezért sajnos **idővel ehhez is hozzá tudnak szokni**. A legjobb hatást olyan készülék éri el, amiben a hirtelen erős fény mellé hanghatás is társul. Ár szerint inkább magasnak, esetenként közepesnek mondható ez a módszer.

Védőcső

Kartonplaszt cső

Facseteték esetén a kéregrágást megelőzendően gyakran alkalmaznak úgynevezett kartonplaszt csövet. Ez alapvetően a rügyeket és friss hajtásokat hivatott védeni, de kisebb facsetetéknél a törzs védelésére is alkalmas. Figyelembe kell venni, hogy milyen magas az állat, ami megrágná a fát, különben mihelyst **kinövi a csövet a növény, a vad megtámadja** azt. Azonban használata rejt magában veszélyeket is. Vigyázni kell a csőben kialakuló párával, mert **egyes betegségek kialakulásának (pl. lisztharmat) kedvezhet**, ám más szempontból a növekedést is gyorsíthatja. Alapvetően drága módszer, melyet, ha körültekintéssel használunk, szinte 100%-os védelmet biztosít gyümölcsfák esetén.

Karbidágyú

Ez egy nagyon drága, de egyre népszerűbb módszer, mely lényegében azt takarja magában, hogy egy acélcsőben egy túlméretezett riasztópuskát alakítanak ki. Ennek a tüzelőanyagát egy gázpalack adja. A gázt mozgásérzékelők jele alapján, vagy távvezérlésre gyújtják be. Manapság még ritkán alkalmazzák, és előfordulhat, hogy ez így is marad, hiszen sok törődést igényel, gyakran napi feltöltést, gázpalackcserét. És **bármilyen meglepő, de ehhez is hozzá tudnak szokni** az állatok, rövid ideig tartó hatása miatt. Egy készülék ára is százezer forintos nagyságrendű, nem számolva még az elhasznált gázpalackokat. Nem mellékes, hogy **meghibásodása esetén akár tüzet is tud okozni**. Sokszor a környéken (kb. 10km) lakók panaszkodnak rá.

Ultrahangos vadriasztó

Ha ezt a linket bemásolod a böngésződbe, akkor láthatsz egy rövid összefoglalót az okos vadriasztókról:

<https://www.youtube.com/watch?v=-iGIBX9rDSA>

A tudományos kutatások eredményeként már jó ideje ismert, hogy a legtöbb vadállatnak nagyon jó hallása van. És a technika fejlődésével ezt sikerült is kihasználni arra, hogy **magas frekvenciájú hangjelzésekkel elriaszthassuk őket**. A hang ember által hallható frekvenciái feletti

tartományát nevezzük ultrahangnak. Az állatok (és néha gyermekek is) kitűnően hallják ezeket a hangokat. Ezt ők egy visító hangként érzékelik, ellenben az emberekkel, mert mi semmit sem hallunk belőle.

Az ultrahanggal való riasztás gyakran mozgásérzékelő által aktiválódik. Ez azonban gyakran a készülék hátránya is tud lenni, hisz az állatok így a legközelebbi bokorban már el is rejtőzhetnek. Nem árt még, ha nem egy

9V-os elem, hanem **napelem és akkumulátor** a készülék energiaforrása. Igaz, hogy egy drágább, minőségi elemmel akár negyedévig is kihúzhatja, ám általában 2-4 hetente meg kell vizsgálni az elemeket.

Ára jóval alacsonyabb egy négyzetméterre vetítve, mint egy szakszerű vadvédelmi kerítés kiépítése, de magasabb is, mint például az amúgy teljesen hatástalan rémzsinór. **Hatékonyabbban tehát mindenképp éllavas**, árban viszont inkább középkategóriás.

Speciális riasztószeres zacskók, ampullák

A vegyi megoldások egyik alapverziója az általában könnyen beszerezhető vegyszeres ampulla. Ezeket az egyedi előírásoknak megfelelően kihelyezve akár **2, de legfeljebb 3 hétig is érezhető a hatása**. Ezután azonban újabb adagot kell kiaggatni a kb. mellmagaságban elhelyezkedő karókra. Célszerű ezt már **más típusú vegyszerrel tenni**, hogy ne szokjanak hozzá a vadak. Hosszú távon azonban, ha mindent szakszerűen csinálunk, **drága megoldás tud lenni**. Pont ezért nem is túl elterjedt.

Speciális csávázószeres alkalmazása

A túráskár elleni egyik legjobb megoldás olyan speciális csávázószeres alkalmazása, melyek rossz ízükkel elriasztják az állatokat. **Még csak kísérleti stádiumban van**, de várhatóan a jövőben nagyobb szerepet kaphat ez a módszer a vadkár elhárításában. Hátránya, hogy néhány magot mindenképp ki fog túrni az állat, amíg megkóstolja őket. Ára kísérleti stádiuma miatt még elég magas, beszerzése nehézkes, és csak az értékesebb magoknál fog megtérülni az alkalmazása, így lehetséges, hogy a **kukorica túráskár elhárítására a jövőben sem ezt a módszert fogják alkalmazni**.

Természetes eredetű biológiai anyagok

Manapság a **vegyszerek negatív hatása** miatt sorra fedezik fel újra a biológiai eredetű vadriasztó szereket is. Ezek természetes úton, nem kedvelt szagukkal riasztják el a vadakat. Egyszerű módszerek a vágóhídi hulladékok, mezőgazdasági melléktermékek (**ürülék, vér, vizelet**) felhasználásával készülnek. Régebben például a **véralbumin alapú vegyszerek** voltak elterjedtek, melyek **gyártását mára beszüntették**. Emberi eredetű anyagokat (pl. haj) is használnak, amiknek a szagától (esetenként ruhadarabok szagától) riadnak vissza az állatok. Azonban ez **csak 1-2 napig tartó hatás**. És ezalatt sem túl hatékony. Csak ott működik, ahol napközben nem jár ember.

Favédő szerek

Ezek olyan **kellemetlen ízű anyagok**, melyeket a fára kell felkenni. Ezzel elérhetjük, hogy már az első találkozáskor rossz ízt érezzen az állat, így komolyabb kár nélkül továbbáll. Erősebb vegyszerek az állatnál fogíny vérzést és irritációt is kiválthatnak. **Akár 4 év védelmet is biztosíthatnak** az ilyen jellegű módszerek. A vegyi anyag azonban általában drága és **csak egy-egy kifejezett vadra van hatással**. Ezért inkább csak értékes facsemeték esetén alkalmazzák olyan esetekben, ahol csak egyféle vad jöhet.

Emberi jelenlétén alapuló módszerek

Persze, egyértelműen ez a leghatékonyabb módszer, azonban a folyamatos emberi jelenlét miatt **idő- és erőforrásigénye magas**. Egy kis vadászat persze remek kaland lehet, ám a legfőbb problémája, hogy **egy-két nap kihagyással kárba veszhet minden, amiért addig dolgoztunk**.

MI ALAPJÁN VÁLASSZUNK VADKÁR ELHÁRÍTÁSI MÓDSZERT?

Az előzőekben láthattad, hogy a vadkár elhárítására soha és sehol **nem létezik** egyértelmű és **tökéletes megoldás**. Részben ez annak tudható be, hogy napjainkra a vadriasztó módszerek széles skáláját dolgozták ki, részben pedig annak, hogy a vadkár felmérésekor általános az **információhiány**. Biztos Te is sokszor álltál már tanácstalanul a kukoricaföld végén, gondolkozva, hogy mégis mi okozhatta azt, amit láatsz. Annak ellenére, hogy cégünk kifejezetten az ultrahangos vadriasztók technológiájának fejlesztésével foglalkozik, **mi sem állítjuk, hogy megoldásunk mindenre jó**. Nem is mernénk ezt tenni, hisz tudjuk, minden módszernek megvannak a maga korlátai.

Alapvetően a gazdálkodó emberek szemléletmódját mégiscsak főként a megtérülés, a szakértelem, a tapasztalat, és a mástól hallott információk befolyásolják. Ehhez pedig úgy gondoljuk, az előzőekben felsorolt vadkár megelőzési módszerek leírásánál a fő döntő tényezőket összeszedtük. **Ezeket foglaljuk össze számodra a most következő táblázatban.**

Módszer	Alapelv	Hatékonyága	Ára
1. Kerítés	mechanikai	magas	magas
2. Villanypásztor	elektromos	magas	magas
3. Mechanikai zajkeltők	akusztikus	alacsony	alacsony
4. Fényvisszaverő fóliák	optikai	alacsony	alacsony
5. Fényjelzések	optikai	közepes	magas
6. Védőcső	mechanikai	magas	magas
7. Karbidágyú	akusztikus	közepes	magas
8. Ultrahangos vadriasztó	akusztikus	magas	közepes
9. Ampullák	kémiai	közepes	magas
10. Csávázószer	kémiai	magas	magas
11. Biológiai anyagok	biológiai	alacsony	alacsony
12. Favédő szer	kémiai	magas	magas
13. Emberi jelenlét	mechanika	magas	magas

KINEK KELL VÉDEKEZNI A VADKÁR ELLEN?

Erre viszonylag egyszerű válasz adható: a törvény előírása alapján mindenkinek foglalkoznia kell a problémával, akit érint. Máshonnan nézve: az foglalkozik vele, akinek problémát jelent: gazdák és vadászok. Tehát lényegében az aktuális vadkárt a földet művelő gazdának és a helyi vadásztársaságnak együtt kell kordában tartania.

Ez az együttműködés azonban sajnos nem mindig tud hatékony lenni a gyakori egymásra mutogatás miatt. Általánosságban elmondható, hogy ahol a gazdának nem csak az a célja, hogy a lehető legtöbb kártérítést

„zsarolja ki” magának, ott a vadásztársasággal együttműködve kezelhető a probléma. A gazda a saját részéről megteheti a szükséges óvintézkedéseket a tanulmányunkban felsorolt módszerekkel, a vadásztársaság pedig nekiláthat munkájának.

A korrekt vadkárbecslés miatt érdemes vadkárszakértővel egyeztetni már a vetés idejétől minden olyan helyen, ahol fennáll a vadkár veszélye.

A 1996. évi LV., a vadak védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló törvény így fogalmaz:

78.§ (1) A jogosult (vadász, vadgazdász) a károk megelőzése érdekében köteles:

- a) amennyiben a vad életmódja ezt indokolja, annak elriasztásáról gondoskodni;*
- b) a károkozás közvetlen veszélye esetén az érintett föld használóját értesíteni;*
- c) a vadászati jog gyakorlását úgy kell megszervezni, hogy az a föld használatával összefüggő gazdasági tevékenységgel összhangban legyen;*
- d) szükség esetén vadkárelhárító vadászatokat tartani.*

79.§ (1) A föld használója a vadkárok, valamint a vadban okozott károk megelőzése érdekében:

- a) köteles a vadkár elhárításában, illetőleg csökkentésében közreműködni;*
- b) köteles a károsodás vagy a károkozás közvetlen veszélye esetén a vadászatra jogosultat értesíteni;*
- c) köteles a vadállomány kíméletéről megfelelő eljárások alkalmazásával gondoskodni;*

d) jogosult a vadállomány túlszaporodása miatt a vadászati hatóságnál állomány szabályozó vadászat elrendelését kezdeményezni.

2015-ben sok vitát követően lezajlott a vadászati törvény megreformálása. Ennek passzusai 2016 január 1-jétől és némely esetben 2017 március 1-jétől lépnek életbe. Módosult például a vadászati jog fogalma is, mely a földtulajdonosoké, és ők dönthetnek arról, hogy mely vadásztársaságnak adják bérbe. A vadásztársaságoknak ezért előre kell fizetniük.

A vadkárban a gazda által viselt teher (azaz a vadkár azon része, melyet nem térítenek meg vadkár címén) a **korábbi 5%-ról 10%-ra növekedett**, ám ha az illetékes vadásztársaság nem teljesítette a kilövési tervet, akkor ez az érték 0%-ra csökken. Emellett a vadkár rendezése elől elgördítettek néhány bürokratikus szabályt is.

Maguk a vadak továbbra is állami tulajdont jelentenek. Új nézőpontot jelent a tájegységi szemlélet, mely azt takarja, hogy figyelembe veszik a kilövési tervben az adott tájegység állományát, és törekednek a biodiverzitás fenntartására.

ZÁRSZÓ

A magyarországi vadkár egy nagyon komoly problémája a magyar mezőgazdaságnak. Évente 2-3 milliárd forintot költ az állam a vadkárigények enyhítésére. Ha általánosnak vesszük, hogy az összes (bejelentett és be sem jelentett) kárnak ez csupán a fele, akkor **mintegy 5 milliárd** forintnyi veszteségről beszélünk, ami elég komoly bevételkiesést jelent. Ennyivel maradhat több a gazdák és a vadgazdálkodás szereplőinek zsebében, ha felelősen és **egymással együttműködve** keressük azokat a módszereket, melyek hatékonyak a probléma megoldásában.

Reméljük, hogy tanulmányunk végigolvasása után már sokkal tisztább kép van fejedben a vadkárokkal kapcsolatban, és hogy hozzá tudunk járulni tudásod bővítéséhez. Természetesen szívesen olvasunk minden észrevételt, vagy akár bővítési javaslatot írományunkkal kapcsolatban. Ha tehát úgy érzed, valamit nem jártunk körül elég mélyen, és szeretnél segíteni másoknak azzal, hogy ezt megtegyük, akkor írd nekünk bátran lenti elérhetőségeinken.

Amennyiben most, vagy a jövőben úgy gondolod, hogy a Te esetében a magyar fejlesztésű, napelemes, ultrahangos **Vadalarm** vadriasztóra van szükség, ne habozz minket felkeresni a vadalarm.hu weboldalon, vagy az info@vadalarm.hu e-mail címen. Mi pedig készségesen segítünk problémád megoldásában, és **készülékedet maximum 2 nap alatt ingyenesen kiszállítjuk.**

További jó gazdálkodást kívánunk!

A Vadalarm csapata